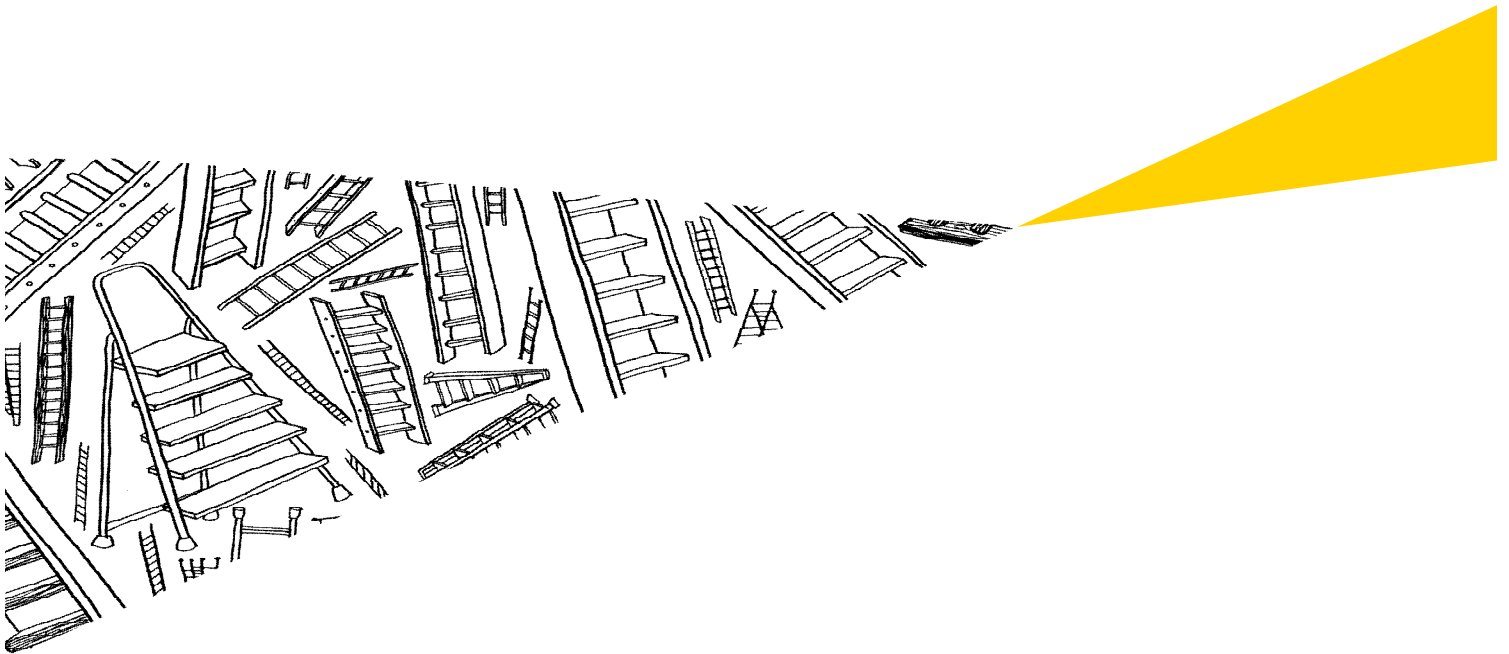

Haninge kommun

Uppföljning av genomförda revisionsprojekt

Inledning

Revisorerna i Haninge kommun har beslutat att följa upp tre tidigare revisionsgranskningar i syfte att ta reda på vilka åtgärder som vidtagits utifrån de synpunkter som framförts i revisionsrapporterna.

Uppföljningen gäller följande tre granskningar:

- ▶ Granskning av uppnådda resultat inom socialtjänsten (2009)
- ▶ Granskning av avhopp från gymnasiet (2010)
- ▶ Granskning av grundskolans arbete för att öka måluppfyllelsen (2011)

Granskningarna har under sommaren 2012 följts upp genom frågor med närmast ansvariga tjänstemän. Frågorna har utgått från de slutsatser/rekommendationer som framförts i rapporterna och de svar som lämnats från berörd nämnd.

Granskning av uppnådda resultat inom socialtjänsten

Syftet med granskningen var att undersöka i vilken utsträckning mätning och uppföljning sker av resultat och effekter från olika förebyggande insatser avseende barn och unga.

Den sammantagna bedömningen i revisionsrapporten var att arbete sker för att följa upp och utvärdera de insatser som görs. Kontinuerlig utveckling sker, men att fortsatt utvecklingsarbete behövs för att kunna bedöma om de insatta resurserna är ändamålsenliga och leder till önskvärda resultat. Ett led i detta är fortsatt deltagande i nätverk med syfte att utveckla utvärdering och uppföljning av genomförda insatser samt ändamålsenliga verktyg/system som BBIC.

Bedömningen var vidare att det fanns en tydlig koppling mellan socialnämndens mål, strategier, indikatorer och aktiviteter. Förvaltningen har en rad olika nyckeltal kopplade till verksamheten och dessa följs regelbundet. Arbete med utveckling av jämförelsetal sker också i nätverk tillsammans med andra aktörer. Det finns dock inga direkta mål eller måttal som möjliggör en direkt avstämning av effekten av den insatta förebyggande åtgärden.

Granskningsrapporten överlämnades till socialnämnden för kännedom.

Uppföljning av åtgärder, socialförvaltningen

1. Hur har socialtjänsten fortsatt utvecklingsarbetet för att kunna bedöma om insatta resurser är ändamålsenliga och leder till önskvärda resultat?

En ny organisation (beställare- och utförare) har införts från november 2011. För att markera vikten av kvalitetsarbetet i den nya organisationen har en kvalitetschefstjänst inrättats som sitter centralt på förvaltningen. På avdelningarna har det inrättats tre utvecklingsledartjänster. Socialförvaltningen tar årligen fram en kvalitetsplan som omfattar det planerade kvalitetsarbetet. Av planen framgår tidplan samt ansvarsfördelning.

Förvaltningen bedriver ett systematiskt arbete med att följa upp om insatser leder till önskvärda resultat genom att bearbeta resultat utifrån olika brukarundersökningar, nyckeltal samt socialstyrelsens öppna jämförelser. Berörda verksamheter tar utifrån resultaten fram förbättringsförslag i en åtgärdsplan som sedan följs upp.

Förvaltningen har vidare deltagit i en projektarbetsgrupp bestående av representanter för Södertörnskommunerna som tagit fram ett webbaserat uppföljningsinstrument för HVB-placeringar av ungdom. Förvaltningen planerar att börja använda sig av instrumentet under

hösten 2012. Arbetet med Södertörnsnyckeltalen har lett till åtgärder och förbättringsarbete utifrån resultat.

I sektionen utredning barn och unga ska arbetet med att följa upp både öppna insatser och placeringar på HVB utvecklas genom att några arbetsgrupper enbart har uppföljning av insatserna som sitt ansvar. Detta menar förvaltningen kommer att möjliggöra snabbare och bättre bedömning av om insatta resurser leder till önskat resultat.

Det arbete som tidigare (finansierat av Länsstyrelsen) inletts med stöd till, och samordning av kommunernas arbete med BBIC har fortsatt under 2012.

Granskning av avbrott från gymnasiet

Syftet med granskningen var att belysa och bedöma hur gymnasieskolan förebygger och följer upp avbrott från gymnasieskolan.

Sammantaget gjordes bedömningen att gymnasieskolorna i Haninge kommun arbetar på ett ändamålsenligt sätt med att förebygga avbrott, men att det fanns förbättringsmöjligheter. Inför det fortsatta utvecklingsarbetet såg revisorerna följande områden angelägna att uppmärksamma:

- ▶ Tiden för studie- och yrkesvägledning på grundskolan. Det stora antalet elever gör att studie- och yrkesvägledarna inte har den tid de önskar för varje elev vilket påverkar vägledningen.
- ▶ Upprätta rutiner för övergångar mellan grundskola och gymnasieskola.
- ▶ Säkerställa att alla elever har individuella utvecklingsplaner och att grundskolan lämnar över dessa till gymnasieskolan i samband med skolstarten.
- ▶ Analyser varför Haninge kommun i relation till riket har en större andel elever som *inte* avslutar sina gymnasiestudier efter tre- respektive fyra år.
- ▶ Analysera orsaker till elevers ogiltiga frånvaro.
- ▶ Tydliggöra ansvaret samt utveckla rutiner för det kommunala uppföljningsansvaret.

Rapporten lämnades till grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för svar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens svar, november 2010

Nämnden höll med om att rutiner för övergångar mellan grundskola och gymnasium behöver fastställas. Vidare att bakgrunden till studieavbrott behöver utredas och utfallet analyseras för att klargöra varför Haninge kommun har en lägre andel elever som fullföljer sina gymnasiestudier inom tre respektive fyra år jämfört med riket. Nämnden instämde även i att behov finns av analys av orsakerna till elevers ogiltiga frånvaro.

I nämndens svar framgår vidare att rutiner för det kommunala uppföljningsansvaret har etablerats. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden uppdrog åt utbildningsförvaltningen att återkoppla de åtgärder som vidtagits kring det kommunala uppföljningsansvaret till revisionen.

Organisation och resursfördelning kring studie- och yrkesvägledning på grundskolan ligger inte inom ramen för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde, utan hanteras av grund- och förskolenämnden. Detta gäller även säkerställande av att alla elever som kommer från grundskolan har individuella utvecklingsplaner.

Uppföljning av åtgärder, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

1. Har rutiner för övergångarna mellan grund- och gymnasieskolan upprättats?

Förvaltningen har kommunicerat till grundskolorna att det ska finnas skriftliga underlag för övergångarna mellan grund- och gymnasieskolan. De skriftliga underlagen ersätter de tidigare överlämningskonferenserna. Mottagande gymnasium ska från och med terminsstart hösten 2012 få skriftliga underlag från överlämnande skola.

Rutiner kan fastställas för övergången mellan kommunens egna skolor, däremot inte för övergången från andra skolor. Ca 30 procent av gymnasieeleverna kommer från andra kommuner.

2. Har analyser av varför Haninge kommun i relation till riket har en större andel elever som inte avslutar sina gymnasiestudier efter tre respektive fyra år gjorts?

Det har inte gjorts några analyser av varför Haninge har en större andel elever som inte avslutar sina gymnasiestudier efter tre respektive fyra år.

Inom rektorsgruppen är orsakerna till elevers studieavbrott en återkommande diskussionspunkt.

Förvaltningen framhåller att del av den statistik som speglar elevers studieavbrott kan vara missvisande. En del av de registrerade studieavbrotten beror på den elevrörelse som sker vid terminsstarterna. Alla ändringar av studieväg registreras som avbrott.

3. Har analys gjorts av orsakerna till elevers ogiltiga frånvaro?

Ingen analys av orsakerna till elevers ogiltiga frånvaro har gjorts på förvaltningsnivå. Förvaltningen har dock tagit fram riktlinjer för elever med ogiltig frånvaro. Utifrån den nya skolagen har nya rutiner införts som innebär att föräldrarna ska få information samma dag som eleven är ogiltigt frånvarande. Alla lektioner ska frånvaroregistreras dagligen så att vårdnadshavare kan kontrollera sitt barns närvaro via e-tjänst. Samtliga skolor har rutiner för uppföljning av frånvaro hos elever och föräldrainformation om ogiltig frånvaro sker genom sms.

Inom gymnasiet har elevnärvaron förbättrats under det senaste året.

Förvaltningen har vidare genomfört ett pilotförsök där ett arbetslag från ett gymnasieprogram samarbetat med skolpsykolog. Syftet med pilotförsöket var att finna nya arbetssätt gällande elevfrånvaro, med fokus på lärarrollen samt annat förhållningssätt till elevfrånvaro. Vissa positiva effekter har kunnat utläsas bland eleverna.

4. Vilka åtgärder har vidtagits vad gäller det kommunala uppföljningsansvaret?

Kommunen har under våren 2012 tagit Kommunförbundet i Stockholms läns (KSL) ungdoms- och elevdatabas i drift. Varje månad får kommunen uppgift om de ungdomar som saknar gymnasieplats. Dessa följs upp och samarbete sker i förekommande fall med Ungdomsteamet som i sin tur återrapporterar till databasen. Ungdomsteamet bedriver en aktiv uppsökandeverksamhet bland ungdomar.

Grund- och förskolenämndens svar, november 2010

Nämnden instämde i att rutiner för övergångar mellan grundskola och gymnasium behöver fastställas. Vidare att behov finns att se över skolornas organisation vad gäller studie- och yrkesvägledning för att säkerställa att eleverna får vägledning av god kvalitet.

Nämnden gav i uppdrag till utbildningsförvaltningen att tillse att linjecheferna F-5 och 6-9 tillsammans med respektive rektorer säkerställer att elevernas individuella utvecklingsplaner håller god kvalitet.

Uppföljning av åtgärder, grund- och förskolenämnden

1. Har rutiner för övergångarna mellan grund- och gymnasieskolan upprättats?

Förvaltningen har kommunicerat till grundskolorna att det ska finnas skriftliga underlag för övergångarna mellan grund- och gymnasieskolan. De skriftliga underlagen ersätter de tidigare överlämningskonferenserna. Mottagande gymnasium ska från och med terminsstart hösten 2012 få skriftliga underlag från överlämnande skola.

2. Har nämnden sett över skolornas organisation vad gäller studie- och yrkesvägledning i syfte att säkerställa att eleverna får vägledning av god kvalitet? Har några åtgärder vidtagits utifrån eventuell översyn?

En kartläggning av studie- och yrkesvägledningens organisation har genomförts som visar på stora skillnader mellan de olika studie- och yrkesvägledningarna. Behov av att ytterligare följa upp studie- och yrkesvägledning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet konstaterades utifrån kartläggningen. Det konstaterades vidare att om brister kvarstår trots att åtgärder satts in bör en central studie- och yrkesvägledarorganisation utredas.

Nämnden har som en följd av kartläggningen gett förvaltningen i uppdrag att se över organisationen för att säkerställa att den är likvärdig på samtliga av kommunens skolor. Förvaltningen har även genom budgetdirektiv fått i uppdrag att förtydliga studie- och yrkesvägledarnas roller och uppdrag.

Utbildningsförvaltningen har genomfört möten med studievägledarna på de olika skolorna.

3. Har nämnden säkerställt att alla elever har individuella utvecklingsplaner samt att grundskolan lämnar över dessa till gymnasieskolan i samband med skolstarten?

Samtliga skolenheter följs årligen upp avseende arbetet med och säkerställandet av individuella utvecklingsplaner genom enkät. Utbildningsförvaltningen ansvarar för uppföljningen och resultaten redovisas för nämnden.

4. Har analys gjorts av elevers ogiltiga frånvaro?

Samtliga 6-9-skolor har rutiner för uppföljning av frånvaro hos elever och använder IKanalen, en sms-tjänst, för att enkelt kunna kommunicera med vårdnadshavarna.

Granskning av grundskolans arbete för att öka måluppfyllelsen

I granskningen bedömdes om grund- och förskolenämnden bedriver ett ändamålsenligt arbete för att anpassa undervisningen efter varje elevs behov med syfte att alla når kunskapsmålen.

Fokus i granskningen låg på vilka åtgärder som vidtas för att koppla de individuella utvecklingsplanerna och åtgärdsprogrammen till de nationella kunskapsmålen samt vilket genomslag planerna har i undervisningen.

Granskningen visade på att grund- och förskolenämnden bedriver ett omfattande arbete för att förbättra måluppfyllelsen, men att nämnden ytterligare kan utveckla arbetet med elever som har behov av stöd. I Haninge kommun, liksom i de flesta kommuner, finns ingen definition av "stöd", vilket försvårar för såväl rektorer, nämnden och revisionen att få en överblick över stödets art och behovet bland eleverna. Det försvårar även möjligheten att bedöma om stödet är adekvat.

I rapporten framhölls följande förslag till förbättringsområden:

- ▶ Grundat på den kunskap som finns om de elever som inte blev behöriga till gymnasiet vårterminen 2011 bör nämnden utveckla rutiner och former för att stödja grundskolorna att på ett tidigt stadium identifiera och bemöta behoven hos resurssvaga elever.
- ▶ Nämnden bör utveckla former för att underlätta för de kommunala skolorna att stimulera elever som lätt når målen, enligt intentionerna i skollagen.
- ▶ Nämnden bör genomföra en uppföljning av de individuella utvecklingsplanerna (IUP) enligt samma modell som använts för uppföljning av åtgärdsprogram, bland annat med syfte att skolorna tar fram heltäckande IUP.

Rapporten lämnades till grund- och förskolenämnden för svar.

Grund- och förskolenämndens svar, januari 2012

Nämnden gav i januari 2012 i uppdrag till utbildningsförvaltningen att återrapportera vidtagna åtgärder i enlighet med revisionsrapportens identifierade förbättringsområden i september 2012.

Uppföljning av åtgärder, grund- och förskolenämnden

1. Har rutiner och former utvecklats för att stödja grundskolorna att på ett tidigt stadium identifiera och bemöta behoven hos resurssvaga elever?

Förvaltningen har utvecklat ett uppföljningssystem "rapport till rektor" - där varje elevs kunskapsnivå bedöms i alla ämnen och alla årskurser. Grundskolechefen kommer att få en sammanställning från varje skola för respektive årskurs och ämne fyra gånger per läsår.

Det pågår vidare ett arbete med implementering av nya rutiner för utredning, åtgärder och uppföljning av elever i behov av särskilt stöd i enlighet med nya skollagen.

2. Har former för att underlätta för de kommunala skolorna att stimulera elever som lätt når målen utvecklats i enlighet med intentionerna i skollagen?

I "rapport till rektor" kan enskilda skolor redovisa de elever som lätt når kunskapskraven. Detta är ej ännu obligatoriskt utan förvaltningen uppmuntrar enbart skolorna att använda sig av uppföljningssystemet som kanal. Hur stimuleringen i praktiken genomförs i undervisningen ligger hos ansvarig lärare.

Förvaltningen kommer däremot att implementera ett arbete kring planering och genomförande av undervisningen utifrån skolverkets allmänna råd.

3. Har uppföljning gjorts av de individuella utvecklingsplanerna (IUP) enligt modell för uppföljning av åtgärdsprogram, med syfte att skolorna tar fram heltäckande IUP?

Förvaltningen har granskat ett antal IUP samt intervjuat personal. I granskningen har förvaltningen konstaterat att det ser lite olika ut mellan skolorna. Förvaltningen framhåller att det framförallt handlar om ett fortsatt arbete med att utveckla lärarnas förmåga till bedömning samt hur skolorna kontinuerligt ska bedöma elevernas kunskapsutveckling och dokumentera detta.

Stockholm den 29 oktober 2012

Helena Lind
Verksamhetsrevisor